

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

1. november 2017

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 2 (Alm. del) af 4. oktober 2017 stillet efter ønske fra Martin Lidegaard (RV)

Spørgsmål

Kan ministeren oplyse, hvor stor den økonomiske gevinst for staten alt andet lige ville være, hvis både kvinder og mænd arbejdede 2,5 år længere, end de gør i dag? Svaret bedes dels angivet, hvis det skete via lovgivning, dels hvis det skete ved øgede økonomiske incitamenter, så det derved fremkomne ekstra skatteprovenu og den sparede folkepension blev givet kontant til de ældre som belønning under den ene eller den anden form, og disse indtægter så ikke medregnes i gevinsten.

Svar

Hvis man gennem lovgivning ønsker at få personer i arbejdsstyrken til at blive flere år på arbejdsmarkedet, kunne det fx ske gennem en ekstra forhøjelse af de lovbestemte aldersgrænser for folkepension og efterløn. Med gældende regler øges folkepensionsalderen fra 65 år i 2018 til 67 år i 2022 med forhøjelser på 1/2 år om året. Fremadrettet reguleres folkepensionsalderen i forhold til udviklingen i levetiden med det sigtepunkt, at en 60-årig skal kunne se frem til 14½ år med folkepension. Dette princip om såkaldt *levetidsindeksering* følger af *Velfærdsaftalen* fra 2006.¹

For at beregne den økonomiske gevinst for staten af, at både mænd og kvinder arbejder 2,5 år længere i kraft af ændret lovgivning, er der taget udgangspunkt i en situation, hvor folkepensionsalderen forhøjes med 2,5 år i 2025 til 69,5 år. I beregningen er det antaget, at folkepensionsalderen også efterfølgende løbende reguleres, så alle årgange får en folkepensionsalder, der er præcis 2,5 år højere, end den havde været ved gældende regler.² Det er desuden forudsat, at efterlønsalderen forhøjes tilsvarende, så årgangene har uændrede efterlønsperioder. Det bemærkes, at hvis forhøjelse af folkepensionsalderen med 2,5 års skal fastholdes permanent fremadrettet i forhold til gældende regler, kræver det, at sigtepunktet for den for-

¹ Forliget bag Velfærdsaftalen er op sagt, men princippet om levetidsindeksering er videreført i *Tilbageføringsreformen* i 2011. I 2015 vedtog Folketinget den første regulering af folkepensionsalderen i henhold til princippet om levetidsindeksering, således at folkepensionsalderen øges til 68 år med virkning fra 2030.

² Konkret er det antaget, at folkepensionsalderen forhøjes med 0,5 år i 2023, 1 år mere i 2024 og yderligere 1 år i 2025 (samlet 2,5 år). Dette svarer til eksempel 5 i tabel 1 i *svaret på Finansudvalgets spørgsmål nr. 281 af 21. marts 2017 (FIU 281 i det følgende)*. Til forskel fra FIU 281 er her det forudsat, at folkepensionsalderen efterfølgende fastholdes permanent 2,5 år højere for alle årgange, end den ville have været med de gældende regler. Samlet set betyder forudsætningerne, at folkepensionsalderen forhøjes med 0,5 år for personer født i 1. halvår af 1956, mens alle yngre årgange får forhøjet pensionsalderen med 2,5 år i forhold til den gældende levetidsindeksering.

ventede pensionsperiode afkortes fra 14,5 år til 12 år. Beregningsforudsætningerne bryder således med sigtepunktet for levetidsindekseringen.

Den skitserede forhøjelse af folkepensionsalderen med 2,5 år i 2025 vil gradvist øge den strukturelle beskæftigelse fra 2019 frem mod 2025. I 2025 ventes den strukturelle beskæftigelse med de anvendte regneprincipper øget med ca. 63.000 fuldtidspersoner. I årene fra 2026 til 2050 ventes beskæftigelse i gennemsnit øget med ca. 73.000 fuldtidspersoner. På endnu længere sigt ventes en beskæftigelsesefekt af omtrent størrelsesordenen på ca. 70.000 fuldtidspersoner. Den øgede beskæftigelse og de færre pensionsister fører til flere skatteindtægter og færre udgifter til folkepension, hvilket giver betydelig forbedring af de offentlige finanser. Således ventes den finanspolitiske holdbarhedsindikator (HBI) forbedret med knap 1 pct. af BNP. Det svarer til en forbedring på knap 21 mia. kr. i strukturelt 2018-niveau.

Det bemærkes, at en forhøjelse af den lovbestemte folkepensionsalder med 2,5 år ikke i praksis er ensbetydende med, at tilbagetrækningsalderen også stiger med 2,5 år i gennemsnit. Personer, der arbejder frem til folkepensionsalderen, vil med tiltaget blive 2,5 år længere på arbejdsmarkedet. Effekten på den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder er dog mindre, da en del af personerne i arbejdsstyrkens fx skønnes at overgå til førtidspension eller trække sig tilbage frivilligt for egne midler før folkepensionsalderen. Med det skitserede tiltag ventes den forventede tilbagetrækningsalder for årgange født 1957-2005 således at stige med 1,5 år i gennemsnit.³

Hvis årgangenes forventede tilbagetrækningsalder i stedet skulle øges tilsvarende gennem andre økonomiske incitamenter end en forhøjelse af den lovbestemte efterløns- og folkepensionsalder, vil effekten på de offentlige finanser afhænge af det konkrete tiltag. Størrelsen (og fortegnet) på det umiddelbare nettoprovenu for staten vil således afhænge af, hvordan de økonomiske incitamenter udformes, hvilke grupper der påvirkes, og hvor meget disse grupper reagerer, hvilket er medbestemmende for tiltagets selvfinansieringsgrad. Givet et konkret tiltag, som forøger den gennemsnitlige tilbagetrækningsalder med 1,5 år, og såfremt nettoprovenuet ved tiltaget tilbageføres til pensionisterne, vil der ikke være nogen effekt på de offentlige finanser.⁴ Til trods for, at der ikke er nogen gevinst for staten (givet at nettoprovenuet tilbageføres), vil den samlede velstand i økonomien dog forøges betydeligt som følge af den større beskæftigelse og deraf større produktion.

---

³ Årgangenes gennemsnitlige tilbagetrækningsalder er beregnet som i *svaret på Finansudvalgets spørgsmål nr. 345 af 9. juni 2016* samt *svaret på Finansudvalgets spørgsmål nr. 204 af 16. januar 2017*.

⁴ Det bemærkes, at de umiddelbart sparede udgifter til folkepension, giver anledning til øgede udgifter på længere sigt, hvis folk benytter sig af muligheden for opsat pension. Selv hvis alle de sparede udgifter til folkepension (efter korrektion for øgede udgifter til opsat pension) og de ekstra skatteindtægter bliver tilbageført til de ældre, kan der fortsat være et provenu tilovers til staten som følge af afledte effekter. Et eksempel på en afledt provenueeffekt kunne være sparede udgifter til boligydelse til pensionister. Størrelsen af et sådant afledt provenu vil som udgangspunkt være af mindre størrelsesorden end de ekstra skatteindtægter, og det vil desuden afhænge af, hvordan et eventuelt konkret tiltag udformes og virker.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister